

MAZOWIECKI BANK REGIONALNY S.A.

**Informacje w zakresie adekwatności
kapitałowej
Mazowieckiego Banku Regionalnego SA
według stanu na 31 grudnia 2008 roku**

Spis treści

Wstęp	3
I. 1. Generalne zasady polityki w zakresie zarządzania ryzykiem	4
I. 2. Akceptowalny poziom ryzyka	4
I. 3. Docelowa struktura ryzyka	5
II. Podmioty objęte obowiązkiem ujawnień	5
III. Fundusze własne Banku	5
IV. Zarządzanie kapitałem	7
V.1. Zarządzanie poszczególnymi ryzykami w MR Banku SA	7
V.2. Ograniczanie ryzyka	11
VI. Aktualna i docelowa struktura zarządzania ryzykiem	23
VII. Mechanizmy kontroli wewnętrznej	28
VIII. Opis metody stosowanej do oceny bieżącej i przyszłej adekwatności kapitału wewnętrznego	29

Wstęp

Zgodnie z art. 111 ust. 4 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawa Prawo bankowe” oraz zgodnie z Uchwałą nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, Mazowiecki Bank Regionalny SA (dalej: Bank lub MR Bank), zobowiązany jest ogłaszać w sposób ogólnie dostępny informacje o charakterze jakościowym i ilościowym, które dotyczą adekwatności kapitałowej, z wyłączeniem informacji nieistotnych oraz informacji, których ujawnienie może mieć niekorzystny wpływ na pozycję Banku na rynku właściwym w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów oraz informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną. Na mocy Uchwały Rady Nadzorczej MR Banku SA z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie zatwierdzenia zasad polityki informacyjnej Mazowieckiego Banku Regionalnego SA w zakresie adekwatności kapitałowej, ujawnia się informacje dotyczące adekwatności kapitałowej MR Banku SA.

Informacje te ogłaszane są nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Banku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Informacje oraz polityka informacyjna dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Banku.

Zarządzanie ryzykiem jest kluczowym elementem w zarządzaniu Bankiem. Pomiar ryzyka, na które narażony jest Bank, pomaga lepiej rozumieć ryzyka zagrażające Bankowi, podejmować właściwe decyzje strategiczne oraz dzięki temu lepiej wykorzystywać zasoby Banku. Powiązanie ponoszonego ryzyka z aktualnym stanem kapitałów własnych Banku stanowi o bezpieczeństwie Banku.

Kompleksowy model zarządzania ryzykiem obejmuje powiązania i zapewnienie spójności pomiędzy czterema głównymi obszarami: strategią, procesami, organizacją oraz rozwiązaniami IT.

Mazowiecki Bank Regionalny SA dąży do tego, aby zintegrowany system zarządzania ryzykiem spełniał następujące warunki:

- a) efektywności kontroli świadomie podejmowanego ryzyka,
- b) precyzji w zakresie zdefiniowania zasad zarządzania ryzykiem i przejrzystego podziału kompetencji i odpowiedzialności,
- c) sprawności metodologii uwzględniania ryzyka w wycenie oferowanych produktów,
- d) uwzględniał korelację pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka w ocenie całkowitego ryzyka ponoszonego przez Bank.

I. 1. Generalne zasady polityki w zakresie zarządzania ryzykiem

Bank stara się w taki sposób rozwijać swoją działalność, kształtować strukturę aktywów i pasywów oraz operacji pozabilansowych, aby zapewnić płynność dla Zrzeszenia oraz w małym stopniu narażać się na ryzyko.

Mazowiecki Bank Regionalny SA oferuje proste produkty bankowe, a skala działalności handlowej jest nieznacząca w rozumieniu Uchwały KNF w części dotyczącej podziału portfela Banku na działalność bankową i handlową. Bank koncentruje się na produktach, w których posiada doświadczenie umożliwiające realną ocenę ryzyka. Po stronie aktywów są to głównie lokaty bankowe, bony skarbowe, bony pieniężne, certyfikaty depozytowe, kredyty dla rolników, przedsiębiorstw, spółek prywatnych oraz spółdzielni. Po stronie pasywów są to depozyty zrzeszonych banków spółdzielczych oraz depozyty osób prywatnych, rolników, przedsiębiorstw, spółek prywatnych, spółdzielni oraz jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzanie nowych produktów jest poprzedzone szczegółową analizą ryzyka związanego z tymi produktami.

I. 2. Akceptowalny poziom ryzyka

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie dopuszczalnego poziomu ryzyka, który może być przez Bank zaakceptowany. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania akcjonariuszy, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Bank określa swój apetyt na ryzyko podejściem z góry na dół, czyli metodą całościowego oglądu ryzyka i jego deagregacji na poszczególne typy ryzyka oraz cele określone w „Strategii Mazowieckiego Banku Regionalnego i zrzeszonych banków spółdzielczych na lata 2007-2010”.

Do ryzyk mających istotny wpływ na działalność Banku zalicza się następujące ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko walutowe.

I. 3. Docelowa struktura ryzyka

System zarządzania ryzykiem w Mazowieckim Banku Regionalnym SA obejmuje:

- raporty i opracowania identyfikujące, opisujące i wyjaśniające przyczyny zmienności,
- limity i ograniczenia w stosunku do każdego ryzyka,
- wskazówki i rekomendacje co do wielkości akceptowalnego ryzyka,
- zakres odpowiedzialności i sposoby delegowania uprawnień osób na poszczególnych stanowiskach.

Bank wyznaczył limity na poszczególne rodzaje ryzyk. Limity te wynikają przede wszystkim z ustawy Prawo bankowe oraz regulacji i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego. Jednocześnie Bank na podstawie danych z ostatnich trzech lat wyznaczył wewnętrzne limity na poszczególne rodzaje ryzyka występujące lub mogące występować w Banku bezpieczniejsze (niższe) niż określone w uchwałach KNF.

II. Podmioty objęte obowiązkiem ujawnień

Mazowiecki Bank Regionalny Spółka Akcyjna jest bankiem komercyjnym, zrzeszającym banki spółdzielcze w rozumieniu Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

MR Bank SA jest bankiem działającym w Polsce i oferującym usługi na rzecz klientów detalicznych i instytucjonalnych, ze szczególnym uwzględnieniem usług bankowych na rzecz zrzeszonych banków spółdzielczych oraz sektora rolno-spożywczego.

Bank wpisany jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000018886.

III. Fundusze własne Banku

Według stanu na koniec grudnia 2008 roku Mazowiecki Bank Regionalny SA prezentował fundusze własne zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe oraz Uchwałą nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym zakresu i warunków stosowania metod statystycznych oraz zakresu informacji załączanych do wniosków o wydanie zgody na ich stosowanie, zasad i warunków uwzględniania umów przelewu wierzytelności, umów o subpartycypację, umów o kredytowy instrument pochodny oraz innych umów niż umowy przelewu wierzytelności i umowy o subpartycypację, na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych, warunków, zakresu i sposobu korzystania z ocen, nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencje kredytów eksportowych, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika

wypłacalności banku, zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu, sposobu i warunków ich wyznaczania.

Fundusze własne stan na 31 grudnia 2008 r.	w tys. zł*
Kapitał podstawowy	30 275
Kapitał zapasowy	43 700
Pozostałe kapitały rezerwowe	58 520
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-30 125
Wartości niematerialne i prawne	-6 201
Pożyczki podporządkowane udzielone bankom spółdzielczym	-12 240
Suma funduszy własnych	83 929

**zaokrąglone do pełnych tys. zł*

Akcjonariuszami MR Banku SA są banki spółdzielcze posiadające łącznie 100% akcji, w tym banki spółdzielcze zrzeszone z MR Bankiem SA posiadają 96% akcji.

Kapitał akcyjny Banku wg stanu na 31 grudnia 2008 roku dzieli się na 302 747 akcji o nominale 100,00 zł wartości każda.

Kapitał zapasowy i rezerwy tworzony jest z zysków lat ubiegłych.

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują:

- fundusz ogólnego ryzyka bankowego w kwocie 2 000 tys. zł,
- inne kapitały rezerwowe w kwocie 56 520 tys. zł.

Wartości niematerialne i prawne obejmują:

- licencje w kwocie 6 129 tys. zł,
- pozostałe wartości niematerialne i prawne w kwocie 13 tys. zł,
- zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 59 tys. zł.

Łączna kwota pożyczek podporządkowanych udzielonych bankom spółdzielczym na koniec 2008 r. wyniosła 13 870 tys. zł, z tego kwota 12 240 tys. zł stanowi wartość pomniejszającą fundusze własne MR Banku SA, (dotyczy ona tych banków spółdzielczych, którym KNF już wyraził zgodę na zwiększenie ich funduszy własnych oraz wartość pożyczki przekracza 10% funduszy własnych banku spółdzielczego).

IV. Zarządzanie kapitałem

W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego banki są obowiązane posiadać fundusze własne, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności. Komisja Nadzoru Finansowego wymaga, by banki utrzymywały odpowiedni poziom kapitałów własnych jako zabezpieczenie przed następstwem ryzyk, które są związane z prowadzeniem działalności operacyjnej. Miarą służącą określeniu adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) jest odpowiedzialny za zarządzanie pozycjami struktury bilansowej. Ryzyko kredytowe oceniane jest przez komitety kredytowe na różnych szczeblach decyzyjnych w Banku.

Dodatkowo funkcjonuje Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego.

Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się w Banku w oparciu o zasady i procedury zatwierdzone przez Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą. Są one zgodne z wymogami polskich organów nadzorczych i zasad obowiązujących w ustawie Prawo bankowe. W zakresie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, Bank w roku 2008 stosował metodę standardową.

Wymogi kapitałowe dla poszczególnych ryzyk:	31.12.2008 r. dane w tys. zł
ryzyko kredytowe	78 645
ryzyko rynkowe	1 022
ryzyko operacyjne	6 578
przejściowe wymogi kapitałowe	2 616
I. Całkowity wymóg kapitałowy	88 861
II. Kapitały i fundusze po pomniejszeniach	83 929
III. Współczynnik wypłacalności wg COREPA	7,56%

V.1. Zarządzanie poszczególnymi ryzykami w MR Banku SA

1. Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest:

- utrzymywanie jakości portfela kredytów na optymalnym poziomie,
- przestrzeganie limitów zewnętrznych zgodnych z ustawą Prawo bankowe i wewnętrznych zgodnych z regulacjami obowiązującymi w Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym opiera się na:

- analizie obecnego stanu portfela kredytów,
- analizie sytuacji branż, w których zaangażowany jest Bank,
- analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej potencjalnych kredytobiorców.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się poprzez:

- ocenę zdolności kredytowej oraz sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorców,
- kształtowanie marży na produktach kredytowych,
- stosowanie limitów kredytowych,
- stosowanie zabezpieczeń kredytów,
- zarządzanie rezerwami celowymi.

2. Ryzyko płynności

Celem polityki Banku oraz Zrzeszenia w zakresie zarządzania płynnością finansową jest:

- zapewnienie terminowego wywiązywania się ze zobowiązań,
- zachowanie właściwych relacji między zyskiem, a ryzykiem w decyzjach o pozyskaniu i zachowaniu kapitału,
- utrzymanie odpowiednich proporcji pomiędzy aktywami dochodowymi i niedochodowymi, stanowiącymi element rezerwy płynności Banku.

Osiągnięcie ww. celu realizowane są poprzez:

- planowanie i ustalanie przepływu strumieni pieniężnych, które pozwolą na terminowe realizowanie zobowiązań,
- zamianę składników majątkowych na pieniądź,
- podjęcie efektywnych działań zmierzających do zapewnienia dodatkowych zasobów pieniężnych po akceptowalnym koszcie.

Zarządzanie płynnością natychmiastową i bieżącą polega na:

- utrzymywaniu przez Oddziały Banku gotówki na odpowiednim poziomie (adekwatnym do spodziewanych wpływów i wypływów),
- zarządzaniu środkami w walutach obcych na rachunkach nostro w celu utrzymywania stanów w walutach obcych na poziomie gwarantującym realizację zobowiązań z tytułu importu / exportu oraz innych podjętych zobowiązań,
- stałej kontroli poziomu środków na rachunku bieżącym Banku w DSP oraz rozliczeń w systemie KIR,
- kontroli salda pozostawionego na rachunku bieżącym w DSP na koniec dnia,
- monitorowaniu zadeklarowanego stanu rezerwy obowiązkowej w okresie jej utrzymywania i w przypadku wystąpienia niedoboru uzupełnieniu stanu oraz zagospodarowaniu nadwyżek środków zgromadzonych ponad zadeklarowany stan.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową polega na:

- utrzymywaniu średniego w skali miesiąca stanu rezerwy obowiązkowej na zadeklarowanym poziomie,
- dokonywaniu transakcji lokacyjno / depozytowych,
- utrzymywaniu aktywów płynnych na poziomie przewyższającym depozyty niestabilne oraz wartości wskaźników płynności w ramach limitów zatwierdzonych przez Zarząd.

Zarządzanie płynnością średnio- i długookresową polega na:

- dokonywaniu transakcji lokacyjnych i depozytowych,
- zwiększaniu aktywów pracujących poprzez windykacje należności,
- utrzymywaniu aktywów płynnych na poziomie przewyższającym depozyty niestabilne oraz wartości wskaźników płynności w ramach limitów zatwierdzonych przez Zarząd.

3. Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na:

- analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
- analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
- prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
- dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
- przestrzeganiu ustalonych limitów,
- realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:

- optymalne kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
- wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
- skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
- zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
- zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
- zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- zmianę strategii kredytowej.

4. Ryzyko koncentracji

Celem zarządzania ryzykiem koncentracji jest:

- zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów charakteryzujących się podobnym profilem działania (branża) lub wielkości ekspozycji,
- zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji zabezpieczeń pozwalającej zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych,
- przestrzeganie limitów zewnętrznych zgodnych z Prawem bankowym.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji polega na:

- zatwierdzeniu przez Zarząd Banku wewnętrznych limitów oraz przestrzeganiu tych limitów przez Departament Rynków Finansowych i Dyrektorów Oddziałów Banku,
- podejmowaniu decyzji kredytowych przez Komitety Kredytowe Oddziałów i Komitet Kredytowy Centrali zgodnie z przyjętymi procedurami oraz limitami,
- podejmowaniu decyzji w zakresie alokacji wolnych środków przez Departament Rynków Finansowych zgodnie z przyjętymi procedurami oraz limitami,
- indywidualnym podejmowaniu przez Zarząd Banku decyzji o przekroczeniu granicy dużego zaangażowania w przypadku gdy udzielana należność przekracza limit,
- stosowaniu przez Bank kilku form zabezpieczeń danej ekspozycji kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji odbywa się w oparciu o:

- zatwierdzone przez Zarząd Banku limity,
- analizy ryzyka koncentracji sporządzane przez Departament Ryzyka Finansowego,
- strategię kredytowania i politykę inwestycyjną, będące elementem przyjętego planu finansowego i strategii Banku.

5. Ryzyko operacyjne

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest dostosowanie posiadanych zasobów do skali działania Banku w celu zwiększenia efektywności działania.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje:

- identyfikację ryzyka operacyjnego,
- monitorowanie ryzyka operacyjnego,
- raportowanie ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na:

- rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych,
- rejestrowaniu strat wynikających z zaistniałych zdarzeń operacyjnych,
- ocenie wpływu zaistniałych zdarzeń operacyjnych na działalność Banku,

- przeprowadzaniu analizy ryzyka operacyjnego powstającego przy realizacji produktów, w procesach wewnętrznych oraz systemach operacyjnych i księgowych przez komórki i jednostki organizacyjne Banku,
- podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń (zdarzeń operacyjnych) w przypadku przekroczenia wartości progowej,
- opracowywaniu planów ciągłości działania Banku jak i poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych,
- likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych.

6. Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega na kształtowaniu przez Bank odpowiedniej struktury walutowej i terminowej aktywów i pasywów. Do działań wchodzących w zakres zarządzania ryzykiem walutowym podejmowanych przez Bank należą:

- zapewnienie płynności płatniczej Banku przy optymalizacji stanów środków na rachunkach nostro,
- zasilenia i odprowadzenia gotówki w walutach obcych,
- kupno i sprzedaż walut,
- transakcje lokacyjne w walutach obcych,
- kontrola i monitorowanie ryzyk towarzyszących transakcjom walutowym.

V.2. Ograniczanie ryzyka

1. Ryzyko kredytowe

W Mazowieckim Banku Regionalnym SA ograniczanie ryzyka kredytowego odbywa się poprzez:

- stosowany system limitów na poziomie podejmowania decyzji kredytowych,
- wprowadzenie metodyk badania zdolności kredytowej klientów MR Banku SA w odniesieniu do jednostkowych transakcji kredytowych,
- kwartalny monitoring sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorców,
- weryfikację wartości zabezpieczeń i poziomu rezerw celowych,
- ocenę ryzyka związanego z poszczególnymi branżami,
- stosowanie różnych form zabezpieczenia.

Limity dotyczące ryzyka kredytowego określone są w poszczególnych procedurach zarządzania tym ryzykiem.

2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej. Strukturę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego przedstawiają poniższe tabele.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wg stanu na 31.12.2008 r. w tys. zł		
Klasy Ekspozycji	Łączna kwota ekspozycji wg wyceny bilansowej	Wymóg kapitałowy
Rządy i banki centralne	960 699	0
Samorządy terytorialne i władze lokalne	38 617	618
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	3 475	138
Instytucje - banki	874 406	15 371
Przedsiębiorstwa	795 545	58 608
Detaliczne	30 262	1 660
Zabezpieczenia na nieruchomościach	1 970	96
Przeterminowane	5 712	645
Pozostałe	41 500	1 509
Łącznie kwoty ekspozycji	2 752 187	78 645

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wg wagi ryzyka kontrahenta (stan na 31.12.2008 r.) w tys. zł										
Waga ryzyka	Pierwotna ekspozycja	Korekty wartości i rezerwy z tytułu ekspozycji pierwotnej	Ekspozycje netto po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw	Podział w pełni skorygowanej ekspozycji pozabilansowych przez równoważnik kredytowy wg wag ryzyka produktu				Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
				0%	20%	50%	100%			
0%	998 093	-4 872	993 221					993 221	0	0
20%	362 789	-36	362 753					362 753	72 551	5 804
35%	1 203	-20	1 183					1 183	414	33
50%	584 514	-40 057	544 457		356 505		14 081	259 252	129 626	10 370
75%	30 744	-481	30 262		3 249			27 663	20 747	1 660
100%	852 278	-36 679	815 599		75 748	4 699	4 174	752 652	752 652	60 212
150%	4 759	-47	4 712					4 712	7 068	565
Razem	2 834 379	-82 192	2 752 187	0	435 503	4 699	18 255	2 401 436	983 058	78 645

Poniższe zestawienie przedstawia obciążenie ryzykiem kredytowym zaangażowań Banku na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym zaangażowania Banku na dzień 31.12.2008r

w tys. zł

Wyszczególnienie	Saldo ogółem	Saldo kredytów zagrożonych tym:	Poniżej standardu	Wątpliwe	Stracone	Saldo rezerw celowych
1	2	3	4	5	6	7
I. Zaangażowanie kapitałowe - sektor niefinansowy* w tym wobec	769 338	47 448	21 426	4 934	21 088	15 436
1. Przedsiębiorstw i spółek państwowych						0
2. Przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni	305 277	30 920	15 517	4 206	11 197	7 081
3. Przedsiębiorców indywidualnych	31 272	6 962	0	69	6 893	5 978
4. Osób prywatnych	30 174	1 152	193	25	934	875
5. Rolników indywidualnych	402 609	8 414	5 716	634	2 064	1 502
6. Instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	6	0	0	0	0	0
II. Zaangażowanie kapitałowe - sektor samorządowy	38 521	0	0	0	0	0
III. Zaangażowanie kapitałowe - sektor finansowy	422 477	50 000	0	50 000	0	40 000

* łącznie ze skupionymi wierzytelnościami

Struktura kredytowanych przez MR Bank SA branż (udział % w zadłużeniu kapitałowym)

Głównym składnikiem portfela kredytowego Mazowieckiego Banku Regionalnego SA są kredyty udzielone z przeznaczeniem na finansowanie działalności gospodarczej.

Aktualnie MR Bank SA kredytuje niżej wymienione obszary działalności gospodarczej, których udział w zadłużeniu kapitałowym na dzień 31.12.2008 r. przedstawia się następująco:

	Udział % w zadłużeniu kapitałowym	
	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	52,31	52,19
Rybołówstwo i rybactwo	0,07	0,03
Produkcja art. spożywczych i napojów	12,48	12,99
Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,02
Produkcja wyrobów z poz. surowców niemetal.	2,14	1,77
Produkcja wyrobów z gumy	0,85	0,93
Produkcja drewna	0,33	0,11
Produkcja papieru, produkcja opakowań papierowych	0,17	0,42
Produkcja metalowych wyrobów gotowych	0,01	0,03
Produkcja mebli	0,07	0,13
Produkcja tkanin i odzieży	0,68	0,20
Produkcja skóry i wyrobów ze skóry	0,14	0,11
Produkcja maszyn	0,30	0,27
Produkcja instrumentów medycznych	0,02	0,21
Zaopatrywanie w energię el., gaz i wodę	0,34	0,26
Budownictwo	4,45	1,97
Handel hurtowy i detaliczny	7,63	5,89
Hotele i restauracje	0,62	0,72
Transport	0,98	1,01
Pośrednictwo finansowe (w tym dział. BS)	4,62	5,50
Obsługa nieruchomości, wynajem i pozost. dział.	4,66	8,95
Administracja samorządowa	4,62	3,70
Działalność związana ze sportem, rekreacją i poz. Dział. Usługowa	0,44	0,57
Działalność organizacji członkowskich	1,49	1,40
Działalność wydawnicza	0,19	0,21
Ochrona zdrowia	0,37	0,51
Odprowadzanie ścieków	0,00	0,01

W strukturze udziału poszczególnych branż w kwocie zadłużenia kapitałowego na dzień 31.12.2008 r. dominuje rolnictwo (52,31%). W porównaniu ze stanem na koniec 2007 r. odnotowano zwiększenie udziału zadłużenia z tytułu kredytów udzielonych podmiotom prowadzącym działalność w sektorze rolnym (o 0,12 p.p.).

W porównaniu z 2007 r. istotnie zmniejszył się w portfelu Banku udział kredytów przeznaczonych na działalność związaną z produkcją artykułów spożywczych i napojów (o 0,51 p.p.), w branży „obsługa nieruchomości, wynajem i pozostała działalność” (o 4,29 p.p.) oraz w branży „pośrednictwo finansowe” (o 0,88 p.p.). Natomiast w 2008 roku znaczący wzrost zaangażowania Banku w finansowanie działalności gospodarczej odnotowano w branży „budownictwo” (o 2,48 p.p.), w branży „handel hurtowy i detaliczny” (o 1,74 p.p.) oraz w branży „administracja rządowa” (o 0,92 p.p.).

Jakość portfela kredytowego

Strukturę jakościową portfela kredytowego MR Banku SA z uwzględnieniem podziału na segmenty biznesowe (wyliczoną w oparciu o nominal) prezentują poniższe tabele:

w zł

Specyfikacja kredytów (podmioty finansowe)						
Wyszczególnienie	Należność kredytowa	Odsetki	Rezerwa	Korekta należności w związku z wyceną według ESP	Różnica między ceną nominalną a ceną nabycia	Netto należności (z odsetkami)
Należności w sytuacji normalnej						
kredyty w rachunku bieżącym banki	32 544,84					32 544,84
kredyty i pożyczki	37 392 819,00	98 871,03		3 575,41		37 488 114,62
pożyczki podporządkowane	13 870 000,00	125 981,27		53 778,58		13 942 202,69
Razem kredyty	51 295 363,84	224 852,30	0,00	57 353,99		51 462 862,15

w zł

Pozostałe należności						
Wyszczególnienie	Należność kredytowa	Odsetki	Rezerwa	Korekta należności w związku z wyceną według ESP	Różnica między ceną nominalną a ceną nabycia	Netto należności (z odsetkami)
Lokaty na rynku międzybankowym (bez NBP) złotowe	348 020 000,00	623 548,60	40 000 000,00			308 643 548,60
Lokaty na rynku międzybankowym walutowe	8 962 604,50	524,05				8 963 128,55
Lokaty w bankach spółdzielczych	3 671 188,70					3 671 188,70
Lokaty w bankach spółdzielczych płynnościowe	10 528 000,00					10 528 000,00
Rachunki bieżące własne w innych bankach złotowe	1 664 347,99					1 664 347,99
Rachunki bieżące własne w innych bankach walutowe	7 078 204,06					7 078 204,06
Inne należności	841 383,17					841 383,17
Łącznie pozostałe należności	380 765 728,42	624 072,65	40 000 000,00			341 389 801,07
Łącznie należności od podmiotów finansowych	432 061 092,26	848 924,95	40 000 000,00	57 353,99	0,00	392 852 663,22

w zł

Specyfikacja kredytów (podmioty sektora budżetowego)						
Wyszczególnienie	Należność kredytowa	Odsetki	Rezerwa	Korekta należności w związku z wyceną według ESP	Różnica między ceną nominalną a ceną nabycia	Netto należności (z odsetkami)
Sytuacja normalna						
kredyty	38 520 911,46	3 572 581,34		21 748,18		42 071 744,62
inne należności bieżące	20 875,59					20 875,59
Ogółem należności od sektora budżetowego	38 541 787,05	3 572 581,34	0,00	21 748,18	0,00	42 092 620,21

Specyfikacja kredytów (podmioty niefinansowe)

w zł

Wyszczególnienie	Należność kredytowa	Odsetki naliczone	Rezerwa utworzona	Korekta należności w związku z wyceną według ESP	Różnica między wartością nominalną a ceną nabycia	Netto należności (z odsetkami)
kredyty w sytuacji normalnej						
kredyty	621 224 526,97	874 200,64	1 252 804,33	6 253 710,38		614 592 212,90
kredyty w rachunku bieżącym	21 757 783,95	830,64				21 758 614,59
kredyty w rachunku bieżącym osób prywatnych	1 043 000,88	2 690,27	15 649,50			1 030 041,65
Łącznie należności w sytuacji normalnej	644 025 311,80	877 721,55	1 268 453,83	6 253 710,38		637 380 869,14
kredyty pod obserwacją						
kredyty pożyczki	74 080 056,86	39 596,41	569 891,37	574 346,44		72 975 415,46
kredyty w rachunku bieżącym	3 784 053,44	0,00	0,00	0,00		3 784 053,44
Łącznie należności pod obserwacją	77 864 110,30	39 596,41	569 891,37	574 346,44	0,00	76 759 468,90
Kredyty poniżej standardu						
kredyty i pożyczki	14 457 660,08	77 485,82	836 204,39	101 927,85		13 597 013,66
kredyty w rachunku bieżącym	6 969 278,53	0,00	0,00			6 969 278,53
Łącznie należności poniżej standardu	21 426 938,61	77 485,82	836 204,39	101 927,85	0,00	20 566 292,19
Kredyty wątpliwe						
kredyty i pożyczki	4 923 310,27	49 009,10	193 634,18	42 722,06		4 735 963,13
kredyty w rachunku bieżącym	10 513,92	638,97	5 256,97			5 895,92
Łącznie należności wątpliwe	4 933 824,19	49 648,07	198 891,15	42 722,06	0,00	4 741 859,05
Kredyty stracone						
kredyty	12 351 742,62	8 750 240,79	7 080 611,26	158 315,94		13 863 056,21
skupione wierzytelności	3 673 041,62		837 639,63		2 834 903,99	498,00
kredyt w rachunku bieżącym	0,00	0,00	0,00			0,00
kredyty w rachunku bieżącym osób prywatnych	88 983,47	20 628,10	88 983,47			20 628,10
wierzytelności zakupione z własnych środków od BS	449 742,98	23 710,98	39 462,00		255 778,98	178 212,98
Łącznie stracone	16 563 510,69	8 794 579,87	8 046 696,36	158 315,94	3 090 682,97	14 062 395,29
Łącznie kredyty	764 813 695,59	9 839 031,72	10 920 137,10	7 131 022,67	3 090 682,97	753 510 884,57
Wierzytelności wykupione w ramach obligacji restrukturyzacyjnych	4 523 863,90		4 515 548,79		8 315,11	0,00
Kredyty stracone łącznie z wierzytelnościami	21 087 374,59	8 794 579,87	12 562 245,15		3 098 998,08	14 062 395,29
Kredyty od sektora niefinansowego	769 337 559,49	9 839 031,72	15 435 685,89	7 131 022,67	3 098 998,08	753 510 884,57
inne należności	100 000,00					100 000,00
Należności od sektora niefinansowego	769 437 559,49					753 610 884,57

Należności netto od sektora niefinansowego

753 610 884,57

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka.

1. W celu ograniczenia ryzyka wiążącego się z działalnością kredytową Bank przyjmuje stosowne zabezpieczenia.
2. Bank stosuje jedną lub kilka form zabezpieczenia kredytu, w zależności od oceny stopnia ryzyka.

3. Zabezpieczenie spłaty kredytu ustanawiane jest przed uruchomieniem kredytu. Możliwe jest ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w trakcie korzystania z kredytu przez Kredytobiorcę (w przypadku zagrożenia spłaty kredytu z powodu znacznego pogorszenia się stanu majątkowego Kredytobiorcy lub obniżenia się wartości zabezpieczenia przyjętego w dacie udzielenia kredytu).
4. Wartość prawnego zabezpieczenia kredytu powinna odpowiadać co najmniej kwocie udzielonego kredytu wraz z prowizją i odsetkami oraz ewentualnymi kosztami ubocznymi, związanymi z dochodzeniem przez Bank swoich wierzytelności, a także uwzględniać ryzyko wystąpienia deprecjacji wartości zabezpieczenia.
5. Monitorowanie zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, mające na celu zminimalizowanie ryzyka związanego z angażowaniem środków finansowych Banku, obejmuje:
 - a) weryfikację dokumentów dostarczonych przez Kredytobiorcę lub inne osoby udzielające zabezpieczenia,
 - b) inspekcje u Kredytobiorcy lub innych osób w celu przeglądu majątku będącego przedmiotem zabezpieczenia (ustanowiona hipoteka, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie) i zweryfikowania przedstawionej Bankowi dokumentacji,
 - c) ustalenie istnienia ewentualnych innych obciążeń prawnych majątku będącego przedmiotem zabezpieczenia na rzecz Banku (wpisy hipotek w księdze wieczystej nieruchomości na rzecz innych wierzycieli, służebności ustanowione na rzecz osoby trzeciej na nieruchomości obciążonej wpisem hipoteki na rzecz Banku) itp.,
 - d) ocenę szybkości zaspokojenia roszczeń Banku z przedmiotu zabezpieczenia,
 - e) ustalenie ewentualnego zagrożenia w postaci wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez innego wierzyciela w stosunku do majątku będącego przedmiotem zabezpieczenia ustanowionego na rzecz Banku,
 - f) oszacowanie wartości (zmiany wartości) zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank.

Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami.

1. Wartość zabezpieczeń szacowana jest przez Bank w momencie udzielenia kredytu i podlega weryfikacji w trakcie trwania umowy kredytowej.
2. Dokonywanie przeglądów i aktualizacji wartości zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, zaklasyfikowanych do kategorii normalne, spełniających łącznie następujące warunki:
 - a) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza równowartości w złotych 1 mln euro, obliczonej według kursu średniego ustalonego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego na dzień dokonywania klasyfikacji,
 - b) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza 10% funduszy własnych Banku

- dokonuje się przynajmniej raz na rok – nie później niż do końca III kwartału.

3. Przeglądów i aktualizacji wartości zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych, dokonuje się co najmniej raz na koniec każdego kwartału.

4. Wartość zabezpieczeń kredytowych szacowana jest na podstawie:

- a) operatów szacunkowych,
- b) bazy AMRON,
- c) informacji rynkowych,
- d) faktur zakupu,
- e) danych GUS,
- f) polis ubezpieczenia.
- g) publikacji, artykułów, itp.

Definicje należności przeterminowanych – stosowane dla celów rachunkowości.

Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność (z tytułu kapitału lub odsetek) nie spłaconą w terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 10.12.2003 r. (Dz. U. Nr 218, poz. 2147 z późniejszymi zmianami).

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Przy tworzeniu rezerw na należności kredytowe uwzględnia się również sytuacje w poszczególnych branżach.

Opis zasad polityki w zakresie zabezpieczeń kredytowych i tworzenia rezerw kredytowych.

Rezerwy na należności z tytułu kredytów udzielonych przez MR Bank SA tworzone są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. W zależności od kategorii ryzyka bankowego rezerwy tworzone są w wysokości: 1,5%, 20%, 50% i 100% podstawy tworzenia rezerw.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Bank pomniejsza podstawę tworzenia w oparciu o posiadane zabezpieczenia zgodnie z ww. Rozporządzeniem.

Rezerwy na należności kredytowe, zobowiązania pozabilansowe i inne

w zł

Rezerwy na należności kredytowe, zobowiązania pozabilansowe i inne	Stan na początek roku	Utworzone w koszty br.	Rozwiązane w dochody br.	Umorzenie	Stan na 31.12.2008
Rezerwy na kredyty w sytuacji normalnej i pod obserwacją	50 299,09				632 894,80
Rezerwy na kredyty w sytuacji nieregularnej	9 106 978,22	48 347 617,39	7 829 547,50	600,00	49 042 329,90
Rezerwa na ryzyko branży	171 609,69	1 205 450,40	171 609,69		1 205 450,40
Łącznie rezerwy na kredyty	9 328 887,00	49 553 067,79	8 001 157,19	600,00	50 880 675,10
wykupione wierzytelności w ramach obligacji	5 042 397,47		359 345,23	167 503,45	4 515 548,79
wykupione wierzytelności z własnych środków	39 564,00		102,00		39 462,00
Łącznie rezerwy na kredyty i wierzytelności	14 410 848,47	49 553 067,79	8 001 259,19	168 103,45	55 435 685,89
Pozostałe rezerwy					
Rezerwy na należności pozabilansowe (niewykorzystana linia kredytowa dłużnika w sytuacji zagrożonej)	132 568,45	2 991 571,12	2 917 037,73		207 101,84
Rezerwy na należności sporne	300 055,81	26 477,72			326 533,53
Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona w ciężar kosztów	300 000,00				300 000,00
Rezerwa na należności	0,00	14 172,60			14 172,60
Rezerwy na odprawy emerytalne	611 205,28		22 303,56		588 901,72
inne rezerwy - na przyszłe zobowiązania	200 000,00	130 000,00	200 000,00		130 000,00
Łącznie pozostałe rezerwy	1 543 829,54	3 162 221,44	3 139 341,29	0,00	1 566 709,69
Łącznie rezerwy	15 954 678,01	52 715 289,23	11 140 600,48	168 103,45	57 002 395,58

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z art. 130 ustawy Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z póź. zm.). Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów, na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności bankowej.

Tworzenie i rozwiązywanie rezerwy dokonywane jest na podstawie oceny ryzyka uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

Opis zasad polityki w zakresie narażenia na ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia.

Podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia oceniana jest według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

3. Ryzyko płynności

W celu ograniczenia ryzyka płynności Bank ustalił limity na płynność krótkoterminową do 1 miesiąca, płynność do trzech miesięcy, płynność strukturalną oraz na udział aktywów płynnych w wybranych pozycjach aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych.

Limity zaangażowania na rynku międzybankowym dla instytucji finansowych, w tym również dla zrzeszonych banków spółdzielczych wyznaczane są w okresach kwartalnych na podstawie danych przekazanych przez te instytucje.

MR Bank S.A. przez cały 2008 rok utrzymywał nadzorcze miary płynności powyżej limitów wyznaczonych przez KNF. Na koniec 2008 roku nadzorcze miary płynności wynosiły M1 - 481 mln zł, M2 - 1,62, M3 - 5,40, M4 - 2,14.

Zestawienie należności i zobowiązań (bez odsetek) wg terminów ich zapadalności / wymagalności na dzień 31.12.2008r.

tys.zł

	a/vista	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesiący (włącznie)	Powyżej 3 do 6 miesiący (włącznie)	Powyżej 6 miesiący do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 3 lat (włącznie)	Powyżej 3 lat do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat
Gotówka i pozostałe środki	10 769	-	-	-	-	-	-	-
Operacje z NBP	46 324	-	-	-	-	-	-	-
w rachunku bieżącym	46 324	-	-	-	-	-	-	-
terminowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności od sektora finansowego (bez NBP)	18 350	362 887	383	27 526	1 948	6 672	9 618	5 739
w rachunku bieżącym	10 679	-	-	-	-	-	-	-
terminowe	7 671	362 887	383	27 526	1 948	6 672	9 618	5 739
fundusze inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności od sektora niefinansowego	33 754	30 457	35 319	47 959	84 280	188 846	128 576	217 148
w rachunku bieżącym	33 754	-	-	-	-	-	-	-
terminowe	-	30 457	35 319	47 959	84 280	188 846	128 576	217 148
Należności od sektora budżetowego	21	150	1 753	1 977	4 332	15 463	9 277	5 569
w rachunku bieżącym	21	-	-	-	-	-	-	-
terminowe	-	150	1 753	1 977	4 332	15 463	9 277	5 569
Papiery wartościowe	-	954 983	19 878	19 584	-	30 000	-	-
Aktywa trwałe	-	-	-	-	-	-	-	12 548
Odsetki	-	1 224	-	-	-	-	-	10 353
Pozostałe aktywa bilansowe	14	-	-	-	-	-	-	-
Razem aktywa	109 231	1 349 701	57 333	97 046	90 560	240 982	147 471	251 356

	a/vista	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesiący (włącznie)	Powyżej 3 do 6 miesiący (włącznie)	Powyżej 6 miesiący do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 3 lat (włącznie)	Powyżej 3 lat do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat
Zobowiązania wobec sektora finansowego (bez NBP)	136 941	1 787 144	1 000	-	-	-	-	-
w rachunku bieżącym	106 046	-	-	-	-	-	-	-
terminowe	30 895	1 787 144	1 000	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	51 870	57 701	64 027	5 341	1 183	-	-	-
w rachunku bieżącym	39 611	-	-	-	-	-	-	-
terminowe	12 259	57 701	64 027	5 341	1 183	-	-	-
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	9 490	-	-	-	-	-	-	-
w rachunku bieżącym	9 220	-	-	-	-	-	-	-
terminowe	270	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe	-	288 325	1 987	61 103	90 449	4 999	-	-
Kapitały	-	-	-	-	-	-	-	131 949
Odsetki	-	4 769	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa bilansowe	14 745	-	-	-	-	-	-	-
Razem pasywa	232 553	1 776 980	69 950	23 014	120 549	10 748	-	130 015

Luka płynności	- 123 322	- 427 279	- 12 617	74 032	- 29 989	230 234	147 471	121 341
Luka płynności skumulowana	- 123 322	- 550 601	- 563 218	- 489 186	- 519 175	- 288 941	- 141 470	- 20 129

W 2008 roku Bank zachowywał bezpieczny poziom płynności zarówno bieżącej jak i długoterminowej.

Na koniec grudnia 2008 roku w wyniku zaobserwowanego rozkładu aktywów i pasywów występuje skumulowana luka ujemna, co było wynikiem ostrożnościowego umieszczenia w pasywach całości zobowiązań pozabilansowych wobec banków spółdzielczych.

4. Ryzyko stopy procentowej

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowane limity długoterminowe i krótkoterminowe. Limit krótkoterminowy określają dwa wskaźniki: wartość bezwzględna zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy do annualizowanego wyniku odsetkowego z ostatniego miesiąca, nie zawierający prowizji rozliczanych wg ESP oraz wartość bezwzględna zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy do funduszy własnych. Limity długoterminowe mają ograniczać ryzyko stopy procentowej w przyszłych okresach i chronić przed ryzykiem krzywej dochodowości. Ustalone są w oparciu o analizę luki niedopasowania i wyrażone są jako wskaźnik luki do wartości funduszy własnych oraz luki do aktywów netto.

Luka niedopasowania

Z analizy struktury aktywów i pasywów oprocentowanych z uwzględnieniem terminów przeszacowania wynika, że przy prognozowanym spadku stóp procentowych o 75 punktów bazowych zmiana wyniku odsetkowego wyniosła na koniec grudnia 2008r. od -316 tys. zł do -621 tys. zł w zależności od przyjętego terminu przeszacowania.

Na koniec grudnia 2008 roku przewaga aktywów wrażliwych nad pasywami wrażliwymi wyniosła 272 030 tys. zł, na co w największym stopniu wpłynęły depozyty od Banków Spółdzielczych w terminach pierwotnych do jednego miesiąca. Utrzymująca się w ostatnich okresach struktura bilansu (przewaga aktywów i pasywów o krótszych okresach przeszacowania) powoduje, że wpływ potencjalnych zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy utrzymuje się poniżej przyjętych limitów. Limity na ryzyko niedopasowania nie zostały przekroczone.

Analiza ryzyka bazowego

Zróżnicowanie bilansu pod kątem stóp procentowych oraz charakter zmian tych stóp powoduje, że rzeczywista bezwzględna zmiana wyniku odsetkowego jest większa niż wynika to z analizy luki przeszacowania. W stosunku do analizy luki prognozowany spadek wyniku dla terminu a'vista jest większy o 1 108 tys. zł. Różnica dla terminu przeszacowania a'vista pomiędzy prostą analizą luki a analizą ryzyka bazowego ukształtowała się po raz kolejny na poziomie wyższym niż średnia z ostatnich 12 miesięcy (na koniec grudnia 2008 r. wyniosła 743 tys. zł).

Uwzględniając specyfikę profilu działania MR Banku SA, należy odnotować następujące czynniki wpływające na poziom ryzyka bazowego: występuje nadwyżka pasywów (udział na poziomie 8,11% w sumie pasywów) nad aktywami (udział w sumie aktywów na poziomie 1,17%) zależnymi od stopy Banku. Nadwyżka pasywów wynosiła na koniec grudnia 2008 r. 132,6 mln zł (skumulowana luka ujemna), stosunkowo duży był udział kredytów preferencyjnych w obliżu kredytowym (na poziomie 35,77% - dla których stawką referencyjną jest stopa redyskonta), przy nieznacznym udziale pasywów opartych o tą samą stawkę referencyjną (mniej niż 0,1% pasywów wrażliwych). Nadwyżka aktywów wynosiła na koniec grudnia 2008 r. 796,5 mln zł (skumulowana luka dodatnia), w strukturze pasywów wrażliwych na zmianę oprocentowania dla 91,07% stawką referencyjną jest stopa WIBID - przy jednoczesnym 33,89% udziale aktywów opartych na stawkach WIBOR (występuje luka skumulowana ujemna dla tych stawek referencyjnych, na poziomie 1 026,8 mln zł.).

tys. zł

Wyszczególnienie		Razem	1 dzień	od 2 do 7 dni	od 8 do 15 dni	od 16 dni do 1 miesiąca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy	od 6 m-cy do 12 m-cy	Powyżej 1 roku	Udział aktywów/pasywów danej grupy w aktywach/pasywach
Redyskonto	Aktywa	797 380	397 380	400 000	0	0	0	0	0	0	35,77%
	Pasywa	922	922	0	0	0	0	0	0	0	0,05%
	Luka	796 459	396 459	400 000	0	0	0	0	0	0	
	Luka narastająco		396 459	796 459	796 459	796 459	796 459	796 459	796 459	796 459	
	Wskaźnik luki I*		0,50	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
52T	Aktywa	650 190	0	0	0	13 000	359 870	100 000	147 320	30 000	29,17%
	Pasywa	15 187	0	0	0	0	0	15 187	0	0	0,78%
	Luka	635 003	0	0	0	13 000	359 870	84 813	147 320	30 000	
	Luka narastająco		0	0	0	13 000	372 870	457 683	605 003	635 003	
	Wskaźnik luki I*		0,00	0,00	0,00	0,02	0,55	0,13	0,23	0,05	
	Wskaźnik luki II**	0,98	0,00	0,00	0,00	0,02	0,57	0,70	0,93	0,98	
WIBID/WIBOR	Aktywa	755 551	231 020	284 963	4 000	210 901	20 657	3 000	1 000	10	33,89%
	Pasywa	1 782 344	24 389	985 223	312 000	323 352	105 880	31 500	0	0	91,07%
	Luka	-1 026 793	206 631	-700 260	-308 000	-112 451	-85 223	-28 500	1 000	10	
	Luka narastająco		206 631	-493 629	-801 629	-914 080	-999 303	-1 027 803	-1 026 803	-1 026 793	
	Wskaźnik luki I*		0,27	-0,93	-0,41	-0,15	-0,11	-0,04	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	-1,36	0,27	-0,65	-1,06	-1,21	-1,32	-1,36	-1,36	-1,36	
Stopa Banku	Aktywa	26 115	1 272	0	0	24 843	0	0	0	0	1,17%
	Pasywa	158 754	3 246	6 212	19 644	109 509	18 044	1 979	120	0	8,11%
	Luka	-132 638	-1 974	-6 212	-19 644	-84 665	-18 044	-1 979	-120	0	
	Luka narastająco		-1 974	-8 186	-27 830	-112 495	-130 539	-132 518	-132 638	-132 638	
	Wskaźnik luki I*		-0,08	-0,24	-0,75	-3,24	-0,69	-0,08	0,00	0,00	
	Wskaźnik luki II**	-5,08	-0,08	-0,31	-1,07	-4,31	-5,00	-5,07	-5,08	-5,08	
RAZEM	Aktywa	2 229 236	629 672	684 963	4 000	248 745	380 527	103 000	148 320	30 010	
	Pasywa	1 957 206	28 557	991 435	331 644	432 861	123 924	48 666	120	0	
	Luka	272 030	601 116	-306 473	-327 644	-184 116	256 603	54 334	148 200	30 010	
	Luka narastająco		601 116	294 643	-33 001	-217 117	39 486	93 820	242 020	272 030	
	Wskaźnik luki I*		0,27	-0,14	-0,15	-0,08	0,115	0,024	0,07	0,01	
	Wskaźnik luki II**	0,12	0,27	0,13	-0,01	-0,10	0,02	0,04	0,11	0,12	

* Wskaźnik luki I - liczony jako udział luki danego okresu przeszacowania w aktywach razem danej grupy

** Wskaźnik luki II - liczony jako udział luki narastająco w aktywach razem danej grupy

Powyższe czynniki powodują, że ryzyko bazowe, w przypadku MR Banku SA, oceniane jest na umiarkowanym poziomie, jednak obniżenie stopy redyskonta weksli (oprocentowanie kredytów preferencyjnych) wpływa na spadek wyniku Banku.

Analiza sytuacji skrajnych

Z przeprowadzonej analizy sytuacji skrajnych wynika, że w przypadku ewentualnego spadku stóp procentowych o 2,00 p.p. wynik odsetkowy spadłby o 3 978,97 tys. zł (co stanowi 13,0% annualizowanego wyniku odsetkowego bez ESP z końca grudnia 2008 r.). Natomiast wzrost stóp o 2,00 p.p. spowodowałby wzrost wyniku odsetkowego o 4 158,9 tys. zł (co stanowi 13,6% annualizowanego wyniku odsetkowego z końca grudnia 2008 r.).

Ryzyko krzywej dochodowości

Krzywa dochodowości na koniec grudnia 2008 r. ukształtowała się na niższym poziomie w stosunku do krzywej z końca listopada 2008 r. (średnio o 69 pb.) - odnotowano przesunięcie równoległe krzywej w dół. Spowodowane to było spadkiem stóp rynkowych.

W przypadku ryzyka krzywej dochodowości, w MR Banku SA poziom tego ryzyka w dalszym ciągu kształtuje się na poziomie umiarkowanym.

Ryzyko opcji

Ryzyko opcji, czyli wcześniejszego wycofania środków niebankowych o oprocentowaniu stałym, kształtuje się na niskim poziomie, ponieważ depozyty klientów niebankowych o oprocentowaniu stałym wynoszą 88 873 tys. zł, co stanowi 4,53% pasywów wrażliwych. Jednocześnie zagrożenia nie zwiększają również kredyty obrotowe i pozostałe kredyty o oprocentowaniu stałym w wysokości 12 197 tys. zł, co stanowi 0,55% aktywów wrażliwych. Taka struktura utrzymuje się na podobnym poziomie od dłuższego czasu i można założyć, że nie ulegnie zmianie w najbliższym czasie.

Dodatkowym czynnikiem podkreślającym niski poziom ryzyka opcji jest mały udział aktywów i pasywów klientów niebankowych w sumie bilansowej: należności od klientów niebankowych stanowią 27,95% aktywów wrażliwych, a depozyty klientów niebankowych stanowią jedynie 6,92% pasywów wrażliwych. Taki stan wynika ze specyfiki działalności prowadzonej przez MR Bank SA. Ponadto, czynnikiem zmniejszającym skalę ryzyka opcji klienta jest fakt, iż 62,51% należności klientów wrażliwych na zmiany stóp procentowych stanowią kredyty preferencyjne. Koszt tych kredytów z punktu widzenia kredytobiorców jest niski (dopłaty do oprocentowania z ARiMR) i generalnie nie skłania ich do wcześniejszych spłat tych kredytów. Reasumując należy stwierdzić, że ryzyko opcji kształtuje się w MR Banku SA na niskim poziomie i w najbliższym czasie nie należy oczekiwać wzrostu zagrożenia z tytułu tego ryzyka.

5. Ryzyko koncentracji

Do środków ograniczających ryzyko koncentracji w Banku zalicza się:

- obniżenie wewnętrznych limitów ograniczających ryzyko koncentracji,
- transfer ryzyka kredytowego do innego podmiotu, przyjęcie zabezpieczeń,

- alokowanie dodatkowego kapitału odpowiedniego do ponoszonego ryzyka,
- zmiany polityki inwestycyjnej i kredytowej.

Koncentracja zaangażowania

Wg stanu na 31 grudnia 2008 roku w MR Banku SA nastąpiło przekroczenie wskaźnika koncentracji o 2 616 tys. zł i Bank zwiększył o tę kwotę całkowity wymóg kapitałowy.

6. Ryzyko operacyjne

Komórki organizacyjne Centrali i jednostki organizacyjne Banku rejestrują zdarzenia operacyjne oraz wstępnie oceniają ich potencjalne skutki. Skuteczność działań podjętych w przypadku wystąpienia zdarzeń operacyjnych jest analizowana przez Komitet Ryzyka Operacyjnego, a wnioski i propozycje są przedkładane Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Przedmiotem monitorowania są również efekty działań w ramach wydanych zaleceń pokontrolnych oraz skuteczność funkcjonowania mechanizmów kontrolnych.

Metoda wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego

Bank, do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego, stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA). Wskaźnik jest średnią wartością wyniku z okresu ostatnich trzech lat – jest to iloraz z sumy dodatnich wyników i liczby lat, w których wynik był dodatni. Roczny wynik kalkulowany jest jako suma wybranych pozycji rachunku zysków i strat, określonych w uchwale Nr 308/KNF z 17 grudnia 2008 r.

Z kalkulacji wyniku wyłączone są m.in. przychody z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych lub występujących nieregularnie.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowi 15% wskaźnika BIA.

7. Ryzyko walutowe

W celu ograniczenia ryzyka walutowego w Banku ustalono limity na następujące pozycje:

- walutowe indywidualne dla poszczególnych walut obcych,
- walutową całkowitą.

VI. Aktualna i docelowa struktura zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Mazowieckim Banku Regionalnym SA ma na celu dokonywanie wczesnej identyfikacji ponoszonego ryzyka oraz wyznaczenie jego akceptowalnej wielkości w aspekcie bezpieczeństwa i rentowności prowadzonej działalności.

Podstawowymi aktami normującymi działalność Banku jest Statut, Kodeks spółek handlowych oraz Prawo bankowe. Statut określa przedmiot działalności Banku, jego organy i ich kompetencje, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji Członków Zarządu oraz zasady

podejmowania decyzji, podstawową strukturę organizacyjną, zasady składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych, tryb wydawania regulacji wewnętrznych, zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz fundusze własne i zasady gospodarki finansowej.

Podział kompetencji

W procesie zarządzania ryzykami w Mazowiecki Banku Regionalnym udział biorą:

1. Rada Nadzorcza – jako organ zatwierdzający i nadzorujący,

W zarządzaniu ryzykami uczestniczą:

2. Zarząd Mazowieckiego Banku Regionalnego,
3. Komitet Kredytowy Centrali,
4. Komitety Kredytowe Oddziałów,
5. Komitet ZAiP,
6. Komitet Ryzyka Operacyjnego,
7. Departament Ryzyka Finansowego,
8. Departament Controllingu i Sprawozdawczości,
9. Departament Bezpieczeństwa,
10. Departament Rynków Finansowych.

Rada Nadzorcza :

- zatwierdza strategię i plan działania Banku przyjęty przez Zarząd,
- sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem ekonomiczno- finansowym Banku,
- zapewnia, iż członkowie Zarządu posiadają odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
- zapewnia, że działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady.

Zarząd Banku:

- odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów,
- odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku lub czynników otoczenia gospodarczego, niezbędne korekty i udoskonalenia,
- odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności,

- podejmuje decyzje w ramach zarządzania Bankiem biorąc pod uwagę rezultaty badań prowadzonych przez audyt wewnętrzny oraz biegłych rewidentów,
- odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności,
- odpowiada za opracowanie, wprowadzenie, aktualizację pisemnych strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank.

Do zadań **Komitetu Kredytowego Centrali i Komitetów Kredytowych Oddziałów** w procesie zarządzania ryzykiem należy:

- podejmowanie decyzji kredytowych,
- rekomendowanie Zarządowi decyzji kredytowych w ramach kompetencji.

Do zadań **Komitetu ZAiP** w procesie zarządzania ryzykiem należy:

- określanie zaleceń dla Departamentu Rynków Finansowych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności w ramach ustalonych zasad,
- kreowanie polityki zarządzania aktywami i pasywami, zatwierdzanie planów działań awaryjnych w zakresie płynnością,
- koordynacja kształtowania polityki zarządzania ryzykiem: stóp procentowych, płynności, walutowym.

Do zadań **Komitetu Ryzyka Operacyjnego** w procesie zarządzania ryzykiem należy:

- opracowywanie rekomendacji w zakresie polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- zatwierdzanie projektów procedur dotyczących wprowadzenia nowych produktów, systemów i aplikacji w Banku,
- współpraca w zakresie opracowywania standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym w Zrzeszeniu,
- wydawanie opinii w zakresie monitorowania ryzyka operacyjnego.

Do zadań **Departamentu Ryzyka Finansowego** w procesie zarządzania ryzykami należy:

- zarządzanie ryzykiem kredytowym wspólnie z Departamentem Sprzedaży oraz oddziałami Banku,
- zarządzanie ryzykiem płynności wspólnie z Departamentem Rynków Finansowych oraz Departamentem Sprzedaży,
- zarządzanie ryzykiem stopy procentowej wspólnie z Departamentem Rynków Finansowych oraz Departamentem Sprzedaży,
- zarządzanie ryzykiem rynkowym, wspólnie z Departamentem Rynków Finansowych oraz Departamentem Sprzedaży,
- zarządzanie ryzykiem koncentracji wspólnie z Departamentem Sprzedaży, Departamentem Rynków Finansowych oraz oddziałami Banku,
- opracowywanie procedur dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz oceny procesu ICAAP w Banku w tym weryfikacja ryzyk uwzględnianych w procesie ICAAP oraz określanie ich istotności,
- wyznaczanie wielkości kapitału ekonomicznego,
- monitorowanie wielkości wewnętrznego kapitału ekonomicznego i przygotowywanie raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej,
- przegląd procedur dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami i metodologii stosowanych w procesie ICAAP, monitorowanie i sporządzanie analiz narażenia Banku na poszczególne ryzyka zgodnie z przyjętymi procedurami oraz usprawnianie procesu zarządzania ryzykami istotnymi i nieistotnymi,
- opracowywanie i aktualizacja metod (modeli) identyfikowania i pomiaru ryzyka płynności, ryzyka stopy procentowej,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych dla poszczególnych rodzajów ryzyk,
- wyznaczanie limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku,
- identyfikację istotnych rodzajów ryzyka przy wprowadzaniu nowych produktów,
- przygotowywanie we współpracy z Departamentem Controllingu Sprawozdawczości planów w przypadku spadku współczynnika wypłacalności poniżej wartości określonej w „Strategii zarządzania kapitałem w Mazowieckim Banku Regionalnym SA”,
- przeprowadzanie analiz ryzyka dotyczącego zaangażowania w inne podmioty,

Do zadań **Departamentu Controllingu i Sprawozdawczości** w procesie zarządzania ryzykiem należy:

- zarządzanie ryzykiem wyniku finansowego,
- wyliczanie wymogów kapitałowych zgodnie z Instrukcją liczenia wymogu kapitałowego w Mazowieckim Banku Regionalnym SA,

- opracowywanie i aktualizacja strategii Banku (w tym strategii zarządzania kapitałem) oraz rocznych planów ekonomiczno-finansowych, uwzględniających gospodarkę funduszami własnymi,
- monitorowanie i sporządzanie analiz narażenia Banku na ryzyko wyniku finansowego, kapitałowe, zgodnie z przyjętymi procedurami oraz usprawnianie procesu zarządzania tymi ryzykami.

Do zadań **Departamentu Bezpieczeństwa** w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym należy:

- przeprowadzanie analizy danych dotyczących ryzyka operacyjnego,
- raportowanie na potrzeby Zarządu i Komitetu Ryzyka Operacyjnego,
- kontrola jakości danych dotyczących ryzyka, organizacja szkoleń,
- współpraca z Bankami Spółdzielczymi w tworzeniu przez nich procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Do zadań **Departamentu Rynków Finansowych** w procesie zarządzania ryzykami:

- zarządzanie ryzykiem płynności,
- zarządzanie ryzykiem stopy procentowej,
- zarządzanie ryzykiem walutowym,
- działalność operacyjna uwzględniająca przestrzeganie dopuszczalnych poziomów ryzyka płynności, stopy procentowej, walutowego oraz aktualnych zaleceń Komitetu ZAiP,
- wypełnianie obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności, stopy procentowej oraz marżą odsetkową zgodnie z „Instrukcją zarządzania płynnością finansową w Mazowieckim Banku Regionalnym SA” i „Instrukcją zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Mazowieckim Banku Regionalnym SA”.

Do zadań **Departamentu Audytu Wewnętrznego** w zakresie sprawowania kontroli wewnętrznej instytucjonalnej należy:

- przegląd i ocena procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej,
- przeprowadzanie kontroli wewnętrznej instytucjonalnej w zakresie ponoszonych ryzyk zgodnie z przyjętymi procedurami.

VII. Mechanizmy kontroli wewnętrznej

Proces zarządzania ryzykiem w MR Banku SA obejmuje system mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy zarządzania ryzykiem, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji strategii zarządzania ryzykiem, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno – sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania. Proces zarządzania ryzykiem podlega ocenie w ramach kontroli wewnętrznej funkcjonalnej Banku. Proces ten może również podlegać niezależnemu audytowi i kontroli przez zewnętrzne podmioty. Regularna kontrola wewnętrzna w zakresie zarządzania ryzykiem, dokonywana jest na wszystkich jej szczeblach i obejmuje w szczególności:

- określenie stopnia wdrożenia oraz realizacji przyjętej strategii w zakresie zarządzania ryzykiem,
- prawidłowość kształtowania się systemu przepływu informacji wewnętrznej w procesie zarządzania ryzykiem,
- ocenę dokładności, rzetelności i kompletności danych wprowadzanych do systemu pomiaru,
- ocenę trafności oraz sensowności przyjmowanych przez Bank w pomiarze założeń i scenariuszy,
- poprawność wyliczania kapitału wewnętrznego,
- ocenę kształtowania się przyjętych limitów, przyczyny przekroczeń, mechanizmy powiadamiania o przekroczeniach,
- okresowy przegląd i ocenę zgodności działania komórek i jednostek organizacyjnych Banku z przyjętymi procedurami,
- prawidłowość systemów informacji zarządczej i nadzorczej,
- ocenę stopnia wykonania zaleceń z kontroli przeprowadzonej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oraz przez inne upoważnione organy.

Mechanizmy kontroli wewnętrznej w procesie zarządzania ryzykiem stanowią integralną część funkcjonującego w Banku systemu kontroli wewnętrznej, obejmującego m.in. jasno zdefiniowaną podległość służbową, zakres uprawnień i odpowiedzialności oraz właściwe rozdzielanie obowiązków i uprawnień decyzyjnych.

Informacje na temat stwierdzonych nieprawidłowości i wniosków wynikających z przeprowadzonego audytu wewnętrznego oraz działań podejmowanych w celu ich usunięcia są przekazywane okresowo, co najmniej raz w roku, Radzie Nadzorczej Banku.

Kontrolę wewnętrzną w Banku w zakresie procesu zarządzania ryzykiem sprawują:

- dyrektorzy i kierownicy poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku,
- upoważnieni przez Zarząd pracownicy Banku.

VIII. Opis metody stosowanej do oceny bieżącej i przyszłej adekwatności kapitału wewnętrznego

Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku z uwzględnieniem strategii Banku, polityki zarządzania kapitałem oraz planów kapitałowych.

Polityka zarządzania kapitałem zawiera w szczególności następujące elementy:

- długoterminowe cele kapitałowe Banku,
- preferowaną strukturę kapitału,
- kapitałowe plany awaryjne,
- delegowanie zarządzania kapitałem,
- podstawowe elementy procesu przekształcania miar ryzyka w ujęciu ilościowym w wymogi kapitałowe.

W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dąży do sprecyzowania, czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka.

Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe (wyniki metod szacowania kapitału) i jakościowe, w szczególności w zakresie stosowanych danych.

Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego przez Bank obejmuje w szczególności:

- pisemne kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne,
- pisemne zasady polityki oraz procedury identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka w działalności Banku,
- proces ustalania (alokacji) kapitału w zależności od poziomu ryzyka w Banku (opisujący przekształcanie miar ryzyka w ujęciu ilościowym w wymagania kapitałowe),
- proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału),
- system kontroli wewnętrznej w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Bank w procesie oceny adekwatności kapitałowej uwzględnia przepisy zawarte w ustawie Prawo bankowe, na podstawie których Komisja Nadzoru Finansowego może:

- zobowiązać Bank do zwiększenia poziomu funduszy własnych,
- nałożyć na Bank wewnętrzny wymóg kapitałowy ponad wartość wynikającą z wymogów kapitałowych obliczonych zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi przez KNF, w szczególności w przypadku negatywnych ustaleń dokonanych w trakcie czynności podejmowanych w ramach nadzoru bankowego, w tym odnoszących się do funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej lub identyfikacji, monitorowania i kontroli koncentracji zaangażowań, w tym dużych zaangażowań,
- nałożyć wewnętrzny wymóg kapitałowy w przypadku stwierdzenia niedostosowania kapitału wewnętrznego do skali ryzyka występującego w działalności banku oraz istotnych nieprawidłowości w zarządzaniu ryzykiem.